

ELAINE VICKERS

PAPIEROVÉ ŘEŤAZE

FRAGMENT

PAPIEROVÉ REŤAZE

Papierové reťaze

Výšlo také v tlačenej verzii

Objednávky kníh:

www.albatrosmedia.sk

eshop@albatrosmedia.sk

čítanie pre radosť a poučenie

Elaine Vickersová

Papierové reťaze – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva sú vyhradené.

Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu vydavateľa.

ALBATROS MEDIA a.s.

ELAINE VICKERSOVÁ

PAPIEROVÉ ŘEŤAZE

Kapitola 1

KATIE

Každý príbeh má začiatok.

To im celý týždeň hovorila Katina učiteľka, a hoci Katie si práve začala užívať päť dní voľna počínajúc Dňom vďakývzdania, tie slová jej stále zneli v hlave. Doberali si ju, keď prechádzala cez ihrisko na chodník, doberali si ju, keď počula šum hlasov okolo seba.

Samozrejme, učiteľka nechcela nikoho vyplašiť. Rozprávala o pútnikoch, Wampanoagu a Plymouthu v Massachusetts, kam mali ísť na jar na exkurziu. „Dejiny!“ hovorila slečna Deckerová. „Musíte poznať svoje dejiny. Každý príbeh má začiatok a nemôžete ísť správnym smerom, ak nevíete, kde ste boli.“

Ďaleko na drviacom sa tehlovom chodníku videla hokejovú bundu, ktorá mohla patriť iba jej

kamoške Ane. A v tej chvíli Ana zastala a aj ona zbadala Katie. Toto sa im stávalo od prvého dňa, čo sa poznali, hovorili a robili čosi v tom istom čase, hoci boli také odlišné.

„Čau,“ pozdravila ju Ana a stiahla si čierne vlasy do strapatého chvosta. Katie sa dotkla parádneho vrkoča, ktorý jej ráno uplietla mama tak tuho, až jej napínal pokožku.

„Prepáč, že som ťa nepočkala,“ ospravedlnila sa Ana. „Mikey jednoducho vyštartoval.“ Anin mladší brat na ne čakal na konci bloku a skúmal čosi v červených rukaviciach.

„Myslím, že dnes nebudeme môcť prísť,“ Ana stíšila hlas. „Ale dávaj pozor na môj signál cez prázdniny. Možno aj dnes po zotmení. Mám pocit, že počas tohto Dňa vďakyvzdania musíme zažiť dobrodružstvo!“ Ana zdvihla obočie a šibalsky sa usmiala. Potom rýchlo vykročila po chodníku, aby dobehla Mikeyho, prv než sám prejde cez cestu.

Katie si dýchala na prsty, aby si ich zahriala. Je pripravená na dobrodružstvo v Aninom štýle?

Ubehli štyri mesiace, odkedy sa Katie s rodičmi prisťahovali do Bostonu. Leto bolo nesmierne

horúce a bolestne osamelé, zato jeseň bola oveľa krajšia. Len čo sa začal školský rok a Ana si v ich štvrti všimla inú piatačku, vyhlásila: „Ty a ja, Zlatovláska,“ kývla na Katine dlhé vlasy medovej farby. „Odteraz budeme najlepšie kamošky.“

Normálne deti neoznamovali priateľstvo a prezývku len tak šmahom ruky, ale Ana rozhodne nebola normálne dieťa.

V dobrom zmysle.

Väčšinou.

Katie bývala len o ulicu ďalej od Any a tie ulice sa tak stáčali, že z ich zadných dvorov bol výhľad na to isté jazierko. Ana spočiatku zvonila pri dverách, keď prišla za Katie, a čakala, ako sa patrí na návštevu, no rýchlo prešla k tomu, že len zaklopala a vstúpila do kuchyne.

„Tak je to rozumnejšie,“ vysvetľovala Ana kamoške. „Cestou si môžem uchmatnúť niečo pod zub a prídem za tebou rýchlejšie.“

„Teraz si ty skôr ako Zlatovláska,“ doberala si ju Katie.

No Ana nesúhlasila. „Zlatovláska bola votrelec,“ vysvetlila. „Ja som ako rodina.“

Katie sa páčilo, že Ana sa v ich dome cítila tak

uvolnene, ale nesúhlasila s poznámkou, že je „ako rodina“. Rodina je ako prikrývka – bezpečná a známa, možno zlátaná dokopy a niekedy priveľmi tuho omotaná. Ana bola skôr ako plášť superhrdinu, vždy pripravená prežiť dobrodružstvo, plášť, ktorý plieskal podľa toho, odkiaľ fúkal vietor.

Teraz vietor tlačil Katie k ich novému storočnému domu. Bol biely, mal čierne okenice a žiarivo červené dvere, všetko dokonale symetrické. Vôbec sa nepodobal na ich dom v Salt Lake City s veľkým zadným dvorom a múrmi zo sivého kameňa, ktorý ladil s horami. Ich bostonský dom nemohol ladiť s horami, lebo tam nijaké hory neboli a tie hory Katie chýbali väčšmi, než čakala. Ako mala vedieť, ktorým smerom je východ, ak práve nevychádzalo slnko? Ľudia sa tu tvárili, že sa možno zorientovať podľa rieky Charles alebo bostonského prístavu, ale ako, keď ich nebolo vždy vidieť?

Katie chcela chytiť guľu, ale prv ako sa prstami dotkla studeného kovu, dvere sa prudko otvorili. Katina mama si privinula dcéru do náručia a zrazu svet voňal ako medovníky.

„Dievčatko moje!“ zvolala. „Budeš so mnou doma celých päť dní. Hrozne sa teším.“

Katie vošla s mamou do kuchyne, kde už na pulte čakal hrubý štvorcový medovník a vysoký pohár mlieka. Katina mama si zastrčila za ucho krátke sivé kučeravé vlasy a posunula si okuliare na koniec nosa.

„Najedz sa a potom mi môžeš porozprávať, aký si mala deň, zatiaľ čo ja dokončím tento koláč. A začni pekne od začiatku.“

Už znova.

Každý príbeh má začiatok.

Hoci v maminej ošúchanej kuchyni bolo teplo, Katie sa zachvela. Samozrejme, jej príbeh mal začiatok. Problém bol v tom, že nikto nevedel aký. Alebo aspoň nikto na tejto strane oceánu. Katin príbeh siahahal len po jej detailnú fotku z čias, keď mala dva roky. Bola v sirotinci, smutná a osamelá. Alebo siahahal po jej prvú hmlistú spomienku – z dvoch štvorcov v ligotavom striebornom aute akoby zázrakom vychádzal za horúceho dňa studený vzduch.

Podľa Katiných rodičov sa to stalo, keď mala tri roky. Hovorili, že klimatizácia ju tak fasci-

novala od prvej chvíle, čo ju pocítila. Púšťala vzduch pomedzi prsty, vial jej do úst, šepkal do uší, že v ten deň s ňou sedeli takmer hodinu na príjazdovej ceste.

V ten deň ju priviedli domov.

„Vieš čo, nemusí to byť od začiatku,“ povedala mama s úsmevom. „Len mi niečo povedz!“

A tak Katie porozprávala mame o tom, aký mala deň. Ľahko sa jej rozprávalo, čo bolo *teraz*, *dnes*, aj čo bude *zajtra*. Ťažšia bola *minulosť*, o ktorej hovorila slečna Deckerová. Keď rozprávala o začiatkoch, Katie chcela zdvihnúť ruku a spýtať sa: „Čo ak nepoznám začiatok?“ Niežeby Katie chcela celej triede povedať o svojej adopcii. To naozaj, naozaj nie. Neprezradila to ani Ane.

Katie sa niekedy zhovárala s rodičmi o adopcii, ale vždy ju pritom pichlo pri srdci a mala podozrenie, že aj jej rodičov. Katie s tým nikdy nezačala sama. Nenachádzala správne slová.

Ktovie, ako je v Rusku znelo celkom ako Radšej by som bola tam.

Myslíš, že moja vlastná mama mala blond vlasy? znelo celkom ako Radšej by som sa podobala na ňu než na teba.

A porozprávajte mi o mojich vlastných rodičoch
znelo celkom ako *porozprávajte mi o mojich sku-*
točných rodičoch.

Ale nikto o nich nič nevedel. To sa stane, keď vás nechajú na schodoch policajnej stanice. Vtedy urobili tú smutnú, osamelú fotku, ktorá hľadela na Katie z malého rámika v obývačke. Niekedy ani nemala pocit, že je to ona. Inokedy jej to pripadalo ako *jediná* ozajstná fotka. Katie o tom nehovorila s rodičmi.

Katina mama zatlačila okraje koláča do formy. „Keď doješ, mohla by si mi pohľadať misu na morku a roh hojnosti? Niekde v podkroví by mala byť škatuľa s potrebami na Deň vďakyvzdania.“

„Dobre.“ Katie hľadela na formu s koláčom. Tá forma znamenala plnku a misky s plnkou vždy rada vylízala. „Môžem ti ešte nejako pomôcť?“

Katina mama sa zamračila na koláč. „Nie, mala by som dokončiť toto. Užila si dnes lieky, však?“

Za tých sedem rokov od operácie Katie ani raz nezabudla užiť lieky. Usilovala sa pri odpovedi potlačiť zúfalstvo.

„Áno, mami. Užila som dnes lieky.“

„Dobre.“ Mama dokončila jeden koláč a priťahla si druhý. „Bež do podkrovia, prosím ťa.“

Keď Katie vyšla po dvoch úzkych vřzgajúcich schodištiach a potiahla šnúru visiacej žiarovky, zastala, aby sa vydýchala, a obzerala sa po podkroví. Keď tam bola prvý raz, pripadalo jej takmer strašidelné, všade samé tmavé kúty a zaprášená dlážka. Ale teraz tam bolo priveľa vecí, aby to pôsobilo desivo, týčili sa tam kopy škatúl s nápisom *Zvyšné vecičky* a ???, čo napísal jej otec hrubou čiernou fixkou.

Vďaka podkroviu zostali dolné dve poschodia ich domu upratané. Ak niečomu nenašli dobré miesto alebo tam jednoducho nesedelo, putovalo to do podkrovia. Katie sa niekedy cítila väčšmi doma v tom šere a prievane podkrovia než inde. Boli tam aj plody jej letných zábaviek – kufor, ktorý premenila na domček pre bábiky, šachová súprava, ktorú vyrobila z vyšmirgľovanej dosky stola a maminých starých gombíkov a koliesok. Dokonca aj starodávny písací stroj, ktorý s otcom opravili.

Katie blúdila úzkymi uličkami medzi škatuľami a pátrala po nápise *Deň vdakyvzdania*. Ale

vízzgajúca dlážka a závan vzduchu pôsobili tak staro, že Katie sa zrodila v hlave iná myšlienka.

Každý príbeh má začiatok. Možno niekde v týchto škatuliach nájde čosi o svojom začiatku.

Cez hrubé sklo podkrovného okna videla padať sneh, jemné biele vločky sa sypali zo sivých oblakov. Snehové vločky boli celkom iné než dunenie hromu alebo lejak. Nikoho neprosili, aby si ich všimol, a keď pozorovala krátku cestu každej vločky padajúcej silou zemskej príťažlivosti a v jemnom dychu vetra, Katie mala pocit, akoby jej prezrádzali tajomstvo.

Konečne, pomyslela si. Celý november bolo mrazivo ako na severnom póle, ale ani raz nesnežilo. Katin otec sľuboval, že onedlho bude snežiť – a poriadne. Zdalo sa jej neuveriteľné, že ročné obdobie sa môže náhle zmeniť vďaka čomusi takému drobnému z nepříjemného chladu na čarovnú zimu.

Katie blúdila pohľadom po vločkách a zrazu jej zrak padol na starú škatuľu pod oknom. Kartón bol mäkký a prepadnutý a pás zažltutej pásky navrchu vyzeral, akoby ním bola škatuľa zapečatená celé roky. Z neznámeho dôvodu Katie o to viac túžila škatuľu otvoriť.

Tá škatuľa nebola dosť veľká, aby sa v nej skrývala misa na morku alebo roh hojnosti, a nebola označená hrubou fixkou. No Katie napriek tomu lákala. Roztrhla pásku, roztvorila škatuľu a hovorila si, že nebude sklamaná, ak v nej nájde iba staré vinylové platne alebo škrabľavé svetre.

Škatuľa však bola plná takých krásnych a nečakaných vecí, až to Katie vyrazilo dych.

Vreckové hodinky s jemným vzorom vyrytým okolo vtáčika, pôvabného, ale silného.

Dva vyrezávané svietniky z dreva medovej farby.

Masívny a pevný luskáčik vo vojenskej uniforme.

Hladká figúrka v tvare buclatej roľníčky, ktorá sa dala otvoriť v polovici a odhalila menšiu a menšiu a menšiu figúrku, až Katie odkryla tú najmenšiu veľkosti nechta. Zdalo sa jej, že tie figúrky sa volajú matriošky. Každá z nich mala naspodku namaľované tie isté písmená – ako iniciálky, ibaže v cudzom jazyku.

Veci v tej škatuli neboli nezvyčajné – Katie mala v nočnom stolíku hodinky, a prv než dojedie posledné zvyšky morky, vybalia z iných škatúl v podkroví ďalšie luskáčiky a svietniky.

Všetko v tejto škatuli však akoby pochádzalo z iného sveta a času a bolo jej to zároveň známe i neznáme. Vyvolali v nej spomienku ešte zmätenejšiu a vzdialenejšiu, než bol studený vzduch v striebornom aute.

Katie brala tie veci do rúk, uložila si ich do lona a rozmýšľala, kto a ako ich vyrobil. Dokázala by takto vyrezávať drevo, keby to skúsila? Vedela by to tak dokonale namaľovať? Vložila matriošky naspäť jednu do druhej o čosi väčšej. *Sú vo svojej mame*, premýšľala Katie. *Všetky zapadnú do svojej mamy. Tak ako som ja kedysi bola v mojej mame.*

Keď Katie skúmala tie krásne veci, nevedela si predstaviť, že patrili jej rodičom. Ale keď sa sem prisťahovali, podkrovie bolo prázdne.

Ak nepatrili jej rodičom, čie boli? Bývala tam iba jedna iná osoba. Jediná osoba s kúskami minulého života, ktoré boli ešte vždy zahalené tajomstvom.

Hrča v hrdle poľavila a prievan prenikajúci cez škáry podkrovných okien privieval všetko to čaro k nej. Vtedy Katie spoznala odpoveď a padajúci sneh akoby jej šepkal, že má pravdu.

Sú moje.

Kapitola 2

KATIE

Sú moje.

Tie slová sa vynorili v Katinej mysli tak rýchlo a silno, akoby ich bola vyslovila nahlas. Tie zvláštne krásne výtvory akoby siahali do jej minulosti a šepkali skutočný začiatok jej príbehu. Cítila, že sú jej súčasťou, a nechcela, aby jej rodičia vedeli, že ich našla. Môže sem chodiť, kedy sa jej zachce, a tie krásne veci budú patriť iba jej.

Vzrušenie z tohto nálezu, z nového tajomstva, spôsobilo, že sa jej rozbúšilo srdce. Srdce v jej vnútri nebolo vždy jej, preto mu musela venovať zvláštnu pozornosť a užívať lieky. Aj teraz jej prebleslo hlavou, že by sa nemala priveľmi vzrušovať. Zatvorila oči a dýchala pomalšie, kým nezačula vrzganie schodov. Nieкто išiel hore.

„Katie? Ešte si tu?“

„Ehm, áno.“ Katie zatvorila škatuľu a obrátila sa, aby ju zakryla svojím telom a nebolo vidieť, čo tam robila.

„Našla si to?“ spýtala sa mama.

Na chvíľu jej prebleslo hlavou, či mama vie o tej škatuli, ale potom si spomenula na dôvod, prečo ju sem poslala – po dekorácie na Deň vďakvyzdania.

„Prepáč. Trochu som sa dala uniesť. Len som... hľadala otepľovačky... keď konečne sneží.“

„Ach, srdiečko,“ mama si oprášila zásteru od múky, „neviem, či by bolo dobré, aby si sa dnes hrala v snehu. Zima tvojmu srdiečku nerobí dobre a ľahko chytíš infekciu.“

Teraz sa Katie skutočne obzerala po zimných veciach. „Keď budem stavať pevnosť alebo snehuliaka, budem sa pohybovať a nebude mi zima.“

Mama sa zamračila. „Nehádaj sa so mnou, prosím ťa. Ak budeš v tej zime priveľmi šantiť, zrejme to bude len horšie.“

Katie si vzdychla. Jej mama bola v mnohých smeroch dobrá – vedela dobre piecť, masírovať chrbát a spievať krásne piesne. Ale často bola najlepšia v tom, že si predstavovala to najhoršie.

„Neboj sa,“ upokojovala ju mama a vzala škatuľu s ozdobami na Deň vďakyvzdania, ktorá zrejme bola na očiach, „vymyslela som pre teba dokonalú zábavu.“ Viedla Katie k dverám.

V kuchyni, kde bolo teplo a bezpečne, ale nie tak vzrušujúco, mama upratala koniec stola, podala dcére kôpku papiera a nožnice.

„A môžeme tu byť spolu. Mohla by si nastrihať pásiky na reťaze vďaky?“

Katie sa ako dobrá dcéra usadila a pustila do práce, strihala hrubý strieborný papier so vzorom snehových vločiek na pásiky. Každý rok s rodičmi vyrábala papierové reťaze, podľa ktorých rátali zostávajúce dni odo Dňa vďakyvzdania po Vianoce, a na každý pásik napísali čosi, za čo sú vďační. A potom každý večer vzali jedno ohnivko z reťaze a prečítali ho nahlas. Prvý rok všetci napísali na posledné ohnivko – ohnivko Štedrého večera – mená členov rodiny, hoci sa vopred nedohodli. Teraz sa to stalo tradíciou.

Keď v ten večer sedela s rodičmi pri kozube a všetci písali, za čo sú vďační, Katie začala od toho najľahšieho. Chcela to dokončiť čím skôr, aby čakala na Anin signál.

Ďakujem za mojich rodičov.

Katie si niekedy predstavovala, aký iný by bol jej život, keby si ju bola adoptovala iná rodina, ale nikdy na to nemyslela dlho. Hoci niekedy ju priveľmi strážili, hoci jej kamošky si najprv mysleli, že sú jej starí rodičia, lebo už neboli najmladší, Katie vedela, že môže byť šťastná, že má takých rodičov.

Keď však premýšľala o tom, čo sa muselo stať pred jej prvou spomienkou, nedalo jej pokoj čosi iné. Nie *čo keby si ma adoptoval niekto iný?* ale *čo keby si ma nikto nebol adoptoval?* Niežeby si to želala, iba rozmýšľala. Žila by ešte vždy v Rusku? Vedeli by jej tam operovať srdce? Cítila by sa takto bezpečne, príjemne ako milované dieťa?

Ale aj:

Dovolili by jej hrať sa v snehu? Posielala by ju mama za dobrodružstvami, namiesto aby ju držala v kuchyni? Katie cítila, že dnes sa v nej čosi rozvírilo, a nebola si istá, či chce, aby sa to usadilo. Boli to len otázky, ale aj tak ju trápil pocit viny.

„Hm, tak toto je nepríjemné,“ povedal jej otec. Katie ho odjakživa poznala ako sivovlasého, ale teraz sa mu na sluchách vlasy beleli. Pásiky papie-

ra mu ležali v lone, pohľad upieral na reportéra, čo sa vážne mračil v televízii. „To vyzerá ako ďalšia studená vojna.“

Katie chcela zastaviť otca a spýtať sa, čo je studená vojna, ale on sám od seba zmĺkol. Sledovala jeho pohľad na druhú stranu gauča a videla, ako jej mama veľmi vážne krúti hlavou a naznačuje, aby si zazipsoval ústa. Keď si všimla, že Katie sa díva, silene sa usmiala.

„To nebola ozajstná vojna, srdiečko, a stalo sa to dávno pred tvojím narodením.“

Katie pozrela na televíznu obrazovku, na ktorej svietila mapa Ruska.

Mama stlmila zvuk a obrátila sa ku Katie. „Vlády sa môžu hádať, koľko chcú, ale všade žijú dobrí ľudia. To si pamätaj. A už sa tým dnes netráp.“ Znova sa usmiala, tentoraz nežne, a Katie vedela, čo povie, prv než jej slová vyšli z úst. „Keby si vedela priveľa, rýchlo by si zostarla.“

Katie nechcela zostarnúť, ale bola pripravená dospieť, aspoň trochu. Mama vždy vyrukovala s tými slovami v tej najhoršej chvíli. Niekedy Katie premýšľala, či sa to nestalo jej rodičom – či rýchlo zostarli, lebo vedeli tak veľa.

Katin otec učil dejepis na univerzite a kvôli jeho novej práci sa museli presťahovať. Ale predovšetkým bol skvelý rozprávač a vedel variť najlepšiu zemiakovú omáčku na svete.

Kým neprišla do rodiny Katie, jej mama bola takisto učiteľka. Pri čítaní rozprávok zábavne menila hlas a ani tá najťažšia úloha z matematiky sa jej nezdala ťažká. A, samozrejme, vedela naviť a upiecť aj tisíc rozličných jedál, a pritom nemusela otvoriť kuchársku knihu. Farebný ovocný piškótový koláč, veterníky s arašidovým maslom, domáce šišky. Mäkké buchtičky s kyslato sladkou pomarančovou polevou navrchu.

Oni dvaja sedeli po oboch stranách kozuba, dokonalý pár usadený v rovnakých kreslách. Katie sedela sama na gauči, na ktorý by sa ľahko zmestili všetci traja.

Usilovala sa nevšímať si prázdne miesta vedľa seba a písala na papieriky všetko ako zvyčajne – ďakovala za domov, školu, učiteľov, kamarátky. na každý pásik vytlačila dokonalú bodku lepidla a spájala ohnivká rad za radom, spolu, spolu, spolu. No keď ich stláčala, pohľad jej zabľúdil k prvému poďakovaniu, ktoré napísala,

posledné ohnivko ešte vždy čakalo, aby ho pripojila k reťazi.

V obývačke bolo päť miest na sedenie, hoci v ten večer boli zaplnené iba tri.

Katin príbeh mal začiatok, a hoci si ho nepamätala, nemohla naň jednoducho zabudnúť.

Vo chvíli odvahy Katie zmenila najdôležitejšie poďakovanie, pridala len jedno slovo, ale to zmenilo všetko.

Ďakujem za mojich vlastných rodičov.

Prv než by stratila odvalu, prilepila posledný pásik na koniec reťaze. Keď kládla svoje poďakovania na konferenčný stolík, nedokázala sa pozrieť na rodičov.

„Už si hotová?“ spýtal sa otec.

„Som vďačná za veľa vecí,“ odvetila Katie.

Bola to pravda, ale nie úplná pravda.

To posledné ohnivko do Štedrého večera nikto neprečíta a Katie vedela, že bude mať čo robiť, aby to dovtedy nezmenila.

„Šikovné dievčatko,“ povedala mama. „Podáš mi diaľkový ovládač? Myslím, že mi to pôjde lepšie, keď budem v pozadí počuť šťastné zvuky. A to znamená nijaké správy.“

Keď mama naladila sviatočný program, Katie si natiahla bundu a topánky a vyšla zadnými dverami čakať na Anin signál. V mrazivom nočnom vzduchu sa usadila vonku na vŕzgajúcej hojdačke na verande. Stačilo by trochu oleja, pomyslela si, tak ako pri oprave písacieho stroja. Stačilo by trochu lásky a pozornosti a hojdačka by bola ako nová.

Katie sa odrážala prstami a zľahka sa hojdala dopredu-dozadu, dopredu-dozadu, a čakala na signál. Jej dve najlepšie kamarátky boli úplne odlišné – Ana v Bostone, Grace v Salt Lake City – a pri hojdaní cítila, ako ju priťahujú oba svety.

Ana, Grace. Ana, Grace. Najprv jedna, potom druhá bojovala o jej srdce, každá bola tak trochu ako jej sestra. Alebo tak si aspoň predstavovala svoju sestru.

Hojdanie Katie pripomínalo aj rodičov. Mamu a otca, ktorí ju s láskou vychovávali, zaplatili tri drahé operácie, a keby bolo treba, zaplatia znova. No vždy, keď sa hojdala k nim, hlboko vnútri cítila, že ju čosi ťahá dozadu. Prchavá spomienka na vlasy farby slamy spletené do dlhého vrkoča, ktorý padal na bezpečné plece. Hrmot

šťetcov v sklených nádobách a vôňa Vianoc. Hlas, ktorý spieval v cudzom jazyku čosi o hrdinovi a trápeniach v cudzom svete. Je to skutočne spomienka na Rusko? Bola to pieseň jej vlastnej mamy? Alebo to bolo len čosi, čo kedysi dávno videla vo filme alebo čítala v rozprávkovej knižke?

Katie počula vnútri mamin hlas. *Keby si vedela priveľa, rýchlo by si zostarla.*

Mali rodičia hovoriť deťom také čosi? Nemali im vraviť, aby sa naučili všetko, čo sa dá? Možno bola Katina mama pristará a už si nespomínala, aké to je, keď človek nemá všetky odpovede.

V Aninom okne zablikotali dve svetielka a vytrhli Katie z rozjímania. Dve sviečky znamenali, že sa stretnú pri jazierku, ale Katie sa zdalo, že je na to priveľmi mrazivo a čierna tma. Katie dlho pozorovala Aninu prázdnu verandu a rozmýšľala, či sa Ana nepomýlila.

No vtedy sa z Aniných dverí rozlialo svetlo a vynorili sa dve postavy – Ana a Mikey. Držali sa za ruky a smerovali dolu k jazierku.

V zime, v tme, ale spolu.

Katie znova premkol pocit osamelosti, zoskočila z hojdačky a vybrala sa za kamarátkou. Sneh sa ti-

cho sypal ako pokojná prvá kapitola veľkého dobrodružného príbehu. Tenká vrstva snehu na zemi sa ani neobtrela o plátno Katiných tenisiek, keď vykročila cez zadný dvor k jazierku, ale vedela, že ráno bude na zemi ležať hrubá vrstva snehu.

Keď sa Katie priblížila, Ana sa usmiala a vo svetle mesiaca jej oči žiarili. „Korčuľovala si sa niekedy na ľade?“

Katie pokrútila hlavou.

„Pripravená vyskúšať si to?“

Keby sa držala pri kraji, v najhoršom by si zaťmočila ponožky. No dobre, tie ponožky by boli mrazivo mokré.

A oficiálne ešte nebola zima. „Si si tým istá?“

Ana chytila Mikeyho za ruky a ťahala ho ku kraju jazierka. „Nie,“ odvetila. „Preto ide tento statočný vojak prvý.“

Mikey chodil len do prvej triedy, ale Katie bola taká drobná, že bol takmer rovnako vysoký ako ona. Bude Ana ťahať aj ju?

Katie oziabali prsty a cítila, že z nosa jej každú chvíľu začne tiecť. Pozrela na hrejivé žlté svetlo v ich kuchynskom okne. „Ja neviem, Ana. Veď ani nemáme korčule.“

„Jasné, že nie!“ zvolala Ana. „Keby sme mali korčule, preboríme sa do vody.“ Obrátila sa ku Katie a žmurkla, čo bol signál, aby spolupracovala. (Pri Ane to bol veľmi dôležitý signál.)

„Niektorí ľudia by to ani nepovažovali za korčuľovanie,“ vyhlásila Ana, „keď nemáme korčule.“ Ešte vždy sa pokúšala nahovoriť Mikeyho, aby išiel prvý, čo nebolo práve najodvážnejšie, ale pravdepodobne rozumné, lebo Mikey bol oveľa mladší. „No podľa mňa sa to ráta. Nabetón.“

Katie vedela, že Ana dáva pozor na Mikeyho, a zvyčajne sa usilovala spolupracovať, ale toto jej nepripadalo ako najlepší nápad. „Mne sa zdá, že ľad ešte nie je dosť hrubý.“

Mikey sa vytrhol sestre z ruky, ukryl sa pod Katino rameno a zaboril si tvár do jej bundy.

Ana sa zasmiala. „To hovorí baba, ktorá sa ledeva prisťahovala. Bostonské zimy sú mrazivé a táto zima je už teraz mrazivejšia než predchádzajúce. Sleduj.“ Vystrela pleciami a položila nohu v čižme na ľad.

„Vidíš?“ zatiahla. „Dokonale bezpečné.“ Usmiala sa na nich. „Musíš mi veriť!“

Keď však preniesla váhu na prednú nohu, ľad

prenikavo zapraskal. Ana sa usilovala stiahnuť, ale prineskoro. Skríkla, chytila Katie za rukáv, Mikey sa pri jej vresku z celej sily chytil Katinej bundy a Katie ani nevedela ako, zrazu sa len všetci traja preborili a špláchotali v tmavej ľadovej vode.

Kapitola 3

ANA

Keď posledný raz zazvonilo a začalo sa voľno na Deň vďakyvzdania, Ana zamierila na chodbu prvákov, aby vyzdvihla mladšieho brata a pobrala sa s ním v zime domov. Mala počúvať hokejovú píšťalku, nie školský zvonec. Mala stráviť celý deň so svojimi spoluhráčkami, vonku na ľade na jej najoblúbenejšom hokejovom turnaji New England Freeze Out. Novoanglické mrznutie.

Ana a Mikey si skryli brady do bundy a vyšli von. Slnko svietilo v mrazivom vzduchu tak jasne, až sa zdalo, že farby vybledli ako na starej fotografii. Odchod zo školy už Ane nepripadal ako sloboda a tých päť dní voľna ju nebude tešiť, keď ju nečaká nijaký hokej. Toto voľno bude páchnuť horšie ako odpadky v jedálni. Bude ju hrýzť horšie než biely dres. Štvrtý novembrový

týždeň sa mala uliať zo školy a hrať v Springfielde, bagrovať morku a koláč a potom sa korčuľovať na klzisku s ockom.

Vlani, keď bola Ana jediné desaťročné dievča, ktoré sa stalo členkou elitného hokejového tímu dvanásťročných a mladších, jej ocko skutočne prišiel na turnaj a všetci boli celí bez seba, že na vlastné oči vidia živého hráča NHL. Potom Ana s ockom strávili celý deň po Dni vďakyvzdania v tréningovej aréne Bruins, nacvičovala si golfáky a ovládanie puku, zatiaľ čo Mikey sledoval filmy na tribúne a chrumkal pukance. Ana dokonca dostala výnimočne dobré darčeky na chanuku, lebo mama nemala v čierny piatok na krku deti a mohla celý deň chodiť po nákupoch.

Tento rok pravdepodobne nebudú nijaké darčeky a rozhodne ani hokej.

Sčasti preto, lebo Ana sa ani len nepokúsila dostať do ligy.

No hlavne preto, lebo ocko odišiel.

„Tak poď, Mikey,“ Ana spomalila, aby kráčala zároveň s bratom. Mikey najprv bežal popredu a nečakal na Katie, a keď teraz Katie odbočila na svoju ulicu, ledva sa hýbal. Ana mala niekedy

pocit, že polovicu života hovorí mladšiemu bratovi, aby sa poponáhľal.

Mikey padol na kolená do snehu.

Ana zastala. „Hej, čo to robíš?“

„Stratil som ju,“ zastonal. Brada sa mu triasla, keď sestre otrčil ruku s jednou osamelou guľkou. „Tú druhú som stratil.“

Vždy keď sa dalo, Mikey držal v každej ruke hladkú oranžovú guľôčku a ťukal ich do seba. Už celé mesiace bol priam posadnutý párovaním. Šampón a kondicionér, soľnička a korenička, arašidové maslo a med, vždy ich zoraďoval vedľa seba, akoby ich mali odfotiť. Keď Ana na dve sekundy vyšla z miestnosti, našla svoje topánky úhladne zoradené, nie na kope, ako ich nechala.

No najradšej pároval oranžové guľky. A teraz jednu stratil.

Anna preskúmala chodník a jarok. „Páni, to je všetko? Prekvapuje ma, že vôbec niečo udržíš v tých hrubých palčiakoch.“ Trvalo jej len päť sekúnd, kým našla guľku v jarku a vrátila ju Mikeymu do ruky. „Strč si ich do vrecka, dobre?“

Prv než si ich odložil, Mikey ťukol guľkami

o seba. Ticho cinkli. „Flyers potrebujú, aby som im držal palce. Dnes večer hrajú v Pittsburghu.“

„Ty kokso!“ zvolala Ana. „Koľko ráz ti mám povedať, že Philadelphia Flyers sú mi ukradení?“

Ibaže neboli. Samozrejme, že neboli. Ana sledovala Flyers celú sezónu, lebo to bol teraz ockov tím. Stiahla Mikeymu batoh z pliec a zavesila si ho na hrud' ako hrudný pancier. Hoci Ana nehrala už celé mesiace, jej myseľ sa stále vracala k hokeju.

Ana potisla Mikeyho dopredu a pokúšala sa niečo vymyslieť, aby išiel rýchlejšie. „Musíme sa ponáhľať za maminou. Hm, možno budeme mať dobrý deň. Možno upiekla koláčiky!“

Anina mama už celé mesiace nič nerobila. Jediný dôvod, prečo jej Ana povedala, že túto sezónu nebude hrať hokej, bolo to, že chcela dávať pozor na Mikeyho, kým bude mama v práci, ona však teraz vôbec nevychádzala z domu. Celé dni chodila v teplákoch, hoci do posilňovne ani raz nezašla.

Ane sa niekedy vynorili v mysli spomienky, napríklad ako vlani robili morky zo sladkého

cesta a chvosty im spravili z trojfarebných cukríkov. Ešte vždy chvíľami nemohla uveriť, že všetko sa zmenilo.

Vylovila z vrecka kľúč a s vŕzganím otvorila dvere. Jej „ahoj“ sa nieslo domom, ale zostalo bez odpovede.

Teda nebol dobrý deň.

Viedla Mikeyho cez neporiadok v kuchyni. Dom už nebýval uprataný, ak ho neupratala Ana, a to sa nestávalo často.

Mikey odzipsoval batoh a začal všetko vykladať na pult. Dokrčené pracovné listy, obaly z desiaty, neidentifikovateľný umelecký výtvor s farebnými pierkami.

„Prestaň,“ napomenula ho Ana. „Iba to zhoršuješ.“

Mikey si ju nevšímal a ďalej vykladal.

„Tu je!“ Vytiahol z batoha papierovú reťaz a tvár sa mu rozžiarila.

„Čo je to? Mikey, ty si urobil reťaz na odpočítavanie času do Vianoc?“

Mikey prevrátil oči. „Sme židia, Ana.“

Akoby zabudla. Akoby to v prvej triede nepripomenula učiteľke, keď mala celá trieda robiť

červeno-zelené reťaze na odpočítavanie Vianoc. Namiesto toho Ana dostala „špeciálnu úlohu“, a to bola prvá omaľovanka, ktorú učiteľka našla na internete.

„Je to odpočítavanie času do zimných prázdnin,“ vysvetľoval Mikey. „Aj môj učiteľ urobil takúto reťaz. Už sa nevie dočkať prázdnin. Každý deň mám odtrhnúť jedno koliesko, a keď tam nič nezostane, aleluja! Oranžové koliesko značí Deň vďakyvzdania a modré chanuku. Ukázal nám viac spôsobov, ako ich vyrobiť v rozličných farbách.“ Poobzeral sa po kuchyni. „Kde je mama? Chcem jej to ukázať.“

Ana vzdychla. „Nemyslím, že je...“

„Aha!“ Mikey odsunul špinavý tanier bokom a vyliezol na pult. „Je tu odkaz!“

Odkaz. *Celkom ako vtedy v lete.* Ana sa pokúšala papier mu vytrhnúť, ale držal ho pevne. „Ja to viem prečítať.“

Nebola to pravda – Mikey bol prvák a nie najlepší čitateľ, ale Ana mu dala príležitosť.

„Moje drahé úžasné deti,“ začal a Ana vedela, že to predstiera. Videla, ako Mikey hlásuje úžasné: *Ž-A-S.*

Mikey žmúril na slová. „Jedzte, čo len chcete, hlavne nech Mikey dostane najväčší kus. A môže sa hrať s Aniným hokejistickým výstrojom a obuť si jej dinosaurie papuče. S láskou mama. Koniec.“

„Neklam, Mikey,“ napomenula ho Ana.

Nebud' ako on.

Ale to nepovedala. Vyšklblba papier Mikeymu z ruky a prebehla ho pohľadom, prekvapená, že hovoril do istej miery pravdu.

*Ahojte, moje úžasné deti,
bežala som na letisko vyzdvihnúť prekvapenie.
~~Upracte po sebe.~~ Upracte, čo vládzete. Mala by som
prísť domov krátko po Vás.*

S láskou mama.

Ana sa dotkla posledných troch slov a pocítila záchvev nádeje. Ak mama odišla z domu, možno to predsa len bude dobrý deň. Znova prečítala prvú vetu a rozmyšľala, prečo v nej cítila náznak zlepšenia.

Potom jej svitlo – *prekvapenie na letisku*. Ľudia nechodia na letisko vyzdvihnúť balíky. Idú tam vyzdvihnúť ľudí.

Možno sa vráti ocko. Ana videla ocka naposledy pred tromi mesiacmi na tom istom letisku, keď zostal v meste v tréningovom tábore, zatiaľ čo zvyšok rodiny šiel na dva týždne k jazeru. V ten deň veľmi silno objal Anu a dal jej puk zo svojej zbierky.

Keď v lietadle držala puk v ruke a prechádzala prstami po chladnej čiernej gume, myslela si: *Dal mi ho, lebo ma ľúbi. Dal mi ho, lebo ma má najradšej.* Ani na sekundu jej neprebleslo hlavou: *Dal mi ho, lebo odchádza.*

Keď sa vrátili od jazera, pár dní pred začiatkom školského roka, vyše hodiny stáli na chodníku a vyčkávali ho. „Poslala som mu mail,“ povedala mama, akoby to bol normálny spôsob rodinného stretnutia. Volala mu znova a znova, ale nedvíhal, a nakoniec to vzdali a odviezli sa domov uberom.

Keď v ten deň vošli dnu, dom sa im zdal prázdny, tichý a až priveľmi uprataný. Akoby niekto niečo vymazal. Jediné, čo našli na pulte, bol otcov odkaz, ktorý mama ešte vždy nedovolila Ane prečítať.

Niežeby na tom záležalo, Ana vedela podstat-

né. Otec podpísal zmluvu s Filadelfiou a nechcel, aby tam šli s ním. Keď si to Mikey uvedomil, plakal zakaždým, keď Ana alebo mama vyšli z miestnosti, bál sa, že odídu navždy ako ich otec. Prvú noc spali Ana a mama pri Mikeym, každá z jednej strany, všetci traja sa tlačili na maminej posteli a spolu plakali. Jedine Ana neplakala odvtedy každý deň. Na druhé ráno sa zobudila prvá a ukryla puk pod matrac, priveľmi nahnevaná a dotknutá, aby naň čo len pozrela, ale predsa len ho potrebovala cítiť nablízku.

Teraz Ana znova prečítala mamin odkaz. *Upracte, čo vládzete.* Možno chcela, aby to vyzeralo presne tak, ako keď odchádzal, aby mal pocit, že nebol preč tak dlho. Akoby nezameškal Mikeyho futbalovú sezónu a Aninu rozlúčku s hokejom, a vôbec všetko, čo sa stalo od augusta.

A možno sa všetko vráti do normálu, preto im mama nechala takmer normálny odkaz. Možno sa všetci presťahujú do Filadelfie. Možno ešte nie je neskoro, aby jej ocko splnil aspoň niektoré sľuby.

„Mikey!“ skríkla. „Pomôž mi upratať! Alebo aspoň nerob ešte väčší neporiadok. Každú chvíľu

prídu.“

Z komory bolo počuť šuchotanie papiera.

„Mikey, prosím ťa!“ Keď Ana otvorila dvere na komore, Mikey vyliezol po policiach ako po rebríku a držal v ruke jasno oranžové vrečko.

„Pozri! Cheetos!“ Bolo to tak dávno, čo naposledy jedla dobrú maškrtu, že bola v pokušení.

„A oranžová prinesie Flyers šťastie. Chytaj, Ana!“

Mikey hodil vrečko dolu a Ana ho chytila.

„Ešte raz chytaj!“

Prv než Ana stihla odložiť vrečko, Mikey skočil dolu, zvalil ju dozadu a pristál na nej. Vrečko vybuchlo medzi nimi.

Mikey sa smial ako maniak, keď zobral za hrst oranžových cheetos z dlážky a strčil si ich do úst. „My sme cheetosovský sendvič!“ zvolal sediac na Aninom bruchu a zahŕňal ju dobrotami.

Ana ho odstrčila nabok a začala zhŕňať cheetos na kôpku. „To je ockova dobrota a on je na ceste domov! Budeš mať veľké problémy!“

Mikey ju poťahal za rameno. „Ocko sa vráti domov? Vezmú ho Bruins naspäť?“

Ana to nechcela vysloviť nahlas, kým si nebu-

de celkom istá. Odstrčila Mikeyho ruky a pokrútila hlavou. „Neviem. Možno príde iba na Deň vďakyvzdania. Pomôž mi!“ Hodila za hrst čheetos späť do vrecka.

Potom sa vážne pustila do upratovania, usilovala sa vydržať čo najdlhšie. No do srdca sa jej vkradla nádej a zmenila sa na čosi ako šťastie. Onedlho jej aj neporiadok pripadal zábavný a upratovanie sa zmenilo na hru. Ona i Mikey si strkali do úst čheetos a tak nahlas sa smiali, že nepočuli auto na príjazdovej ceste ani kľúč v zámke. Až napokon začuli mamin hlas.

„Ana! Mikey!“ kričala. „Už sme doma!“

Vtedy Mikey uchmatol vrecko a hodil si do tváre všetky čheetos, ktoré pozbierali.

Keď sa vo dverách vynorila vysoká postava, Ana mala pocit, akoby ju ovial ľadový prievan.

Nebol to ocko.

Bola to babuška.

Kapitola 4

ANA

Ana otvorila ústa. Posledné dve hrste cheetos spadli na dlážku, ale oči upierala na postavu pred sebou. Mala pocit, akoby pozorovala dlhý chl p v uchu alebo útok krokodíla v televízii – bolo to totálne desivé, ale nedokázala odtrhnúť pohľad.

Stála tam babuška. Nádej, ktorú cítila Ana, sa scvrkla ako babuškina sivá vráskavá pokožka.

Mikey sa šuchtal za Anou, fňukal a smoklil jej vzadu do košele.

Väčšina detí sa nebála svojich starých rodičov, ale väčšina starých mám nevyzerala ako bosorka. Zato babuška bola vysoká a chudá, ale kedysi musela byť ešte vyššia, lebo sa mierne predkláňala, akoby ich chcela lepšie vidieť.

Ana čakala, že Deň vďakyvzdania bude zlý, ale vinou babušky bude hrozný. Vlasý mala biele

a vyčesané dohora do voľného uzla, ale vždy sa jej z neho uvoľnili pramienky, ktoré vytrčali do vzduchu. Ana mala pocit, že každú chvíľu udrie blesk.

„Babuška k nám prišla na Deň vďakyvzdania,“ oznámila Anina mama. „Nie je to úžasné?“ Podľa toho, ako to vyslovila, Ana pochopila, že si tým sama nie je istá.

„Kde je ocko?“ Mikey teraz už otvorene plakal.

Len nie znova.

„Michail,“ prihovorila sa mu babuška, hoci nikto, kto ho poznal, ho nevolal inak, len Mikey, „vydávaš zvuky ako *osiol*. Pod' objať svoju babušku. Mali by sme sa tešiť, že sa môžeme vystískať, nie?“

Babuška vystrela chudé ramená, ale Mikey na ňu civel, akoby hovorila cudzím jazykom, nielen s ruským prízvukom.

Ana pristúpila bližšie, aby mala to objatie čím skôr za sebou, ale babuška len mávla rukou. „Ty si pristará na objímanie.“ Zamračila sa. „Ty si češš vlasy so zatvorenými očami?“

Ana sa dotkla vlasov, a hoci ich nahmatala len

končekmi prstov, cítila, aké sú strapaté. Väčšinou ju to netrápilo. No musela priznať, že keď každé ráno videla Katine dokonalé vrkoče, v kútiku srdca túžila, aby sa z času na čas aj o ňu niekto tak staral.

Babuška špičkou nohy potlačila svoju batožinu. „Ukážte babuške, ako ju ľúbite, a vyneste jej hore kufor. Ale najprv upracte tento bordel.“ Ukázala na cheetos, akoby ich uvrhla do kliatby, a Ana takmer čakala, že sa zmenia na šváby alebo čo.

Anina mama otvorila kumbál na čistiace prostriedky a hľadela dnu. V posledných týždňoch často hľadela do prázdna, najmä keď mala zlé dni, akoby si vyžadovalo každý kúsok energie a sústredenia, aby urobila čosi také normálne a pozametala dlážku. Prv než sa vzchopila, babuška ju odtiahla nabok.

„Deti to upracú. Radšej ma zaveď do mojej izby. Po tej ceste si potrebujem ľahnúť. Ten pilot bol hrozný. Pri tom pristávaní mi až drkotali zuby. A tá lakomá ženská s občerstvením! Jedno vrecúško praclíkov!“

Ana sa zamračila, keď babuška pristúpila nohou cheetos a ozvalo sa neomylné praskanie.

Babuška odskackala k vysokej stoličke, oprela sa o ňu a utierala si oranžový prach z topánky. „Môj syn nemôže žiť v takomto bordeli.“

„Tvoj syn tu už nežije.“ Anina mama to vyslovila tak dotknuto, až to znelo, akoby ich práve znova opustil.

Babuška mávla rukou. „Áno, teraz hrá za Firebirds. Ale to napravíme. Všetko napravíme.“

„Flyers,“ opravil ju Mikey. Vzhľadom na všetko, čo sa dialo, ho najviac trápil názov hokejového tímu? Babuška sa naňho zahľadela, ale Mikey necúvol.

„Flyers,“ zopakoval. „Nie Firebirds.“

Babuška sa naklonila k nim.

„Otec vám rozprával o Firebird, však? Teda, o vtákovi ohnivákovi. Keď bol malý, čítala som mu tú rozprávku možno aj sto ráz. A hovoril vám o babe Jage? Alebo Vasilise?“

Ana nevedela, kto to je, a bolo jej to jedno, ale babuška pokračovala.

„Poviem vám tú rozprávku, ako ju mne hovorila moja babuška a jej ju hovorila jej babuška. Kedysi dávno žilo v Rusku láskavé, odvážne dievča menom Vasilisa. Jej mama ju veľmi ľúbila. No jej

láska ju nevylicila z hrozného kašľa ani neznížila vysokú horúčku a tragicky bolestne zomrela.“

„Počkaj!“ Mikey uprel veľké smutné oči na mamu. „Ona *zomrela*?“

Anina mama neznášala rozprávky, v ktorých mamy zomreli alebo boli veľmi zlé. Mala by v tom babuške zabrániť, ale zdalo sa, že to už vzdala. Akoby toho dnes zažila toľko, že to bolo nad jej sily.

„Nebola to jej vina,“ povedala a zatvorila oči. „Pomôžem ti vyjsť hore, babuška.“

Babuška sa nad tým zamyslela. „Áno, som unavená,“ odvetila. „Ale neboj sa, Michail. Dokončím tú rozprávku neskôr. Bude sa ti páčiť. Skutočné rozprávky sa nekončia šťastne, iba americké rozprávky.“ Pery sa jej vykrivili v úsmeve a obrátila sa na Anu. „Zakrátko Vasilisa stretne bosorku.“

Potom babuška nasledovala svoju nevestu hore a nechala Anu nielen s rozhádzanými cheetos, ale aj s rozhodným Mikeym.

Fantastické.

„Čo sa stalo potom?“ spýtal sa Mikey. „Ana, ako sa končí tá rozprávka?“